

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

78. An occidens, vel percutiens Clericum, aut Religiosum, & commisit
Sacriligij crimen, gaudeat Immunitate Ecclsiarum? Ex part, 4, tractatu 1.
resolu. 68.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

De Immunit. Eccles. Resol. LXXVII. & c. 47.

Et an qui vi, dolo & fraude aliquem ex Ecclesia extraxerit, & extractum eum occidat, gaudeat Immunitate?
Et an existens in Ecclesia, & mutilans, vel occidens existentem extra Ecclesiam, gaudeat eius Immunitate? Ex part. 4. tract. 1. Resol. 107.

clesiam, & illum offendens Ecclesiam offendit: ergo nam responderetur, quod Ecclesia dignit inimicos, & benefacit persequentibus illam. Nec etiam obstat, quod qui committit sacrilegium, non gaudet immunitate, ut notat Guttier. *pract. 99. lib. 3. quest. 1. num. 33.* & alij: sed occidens Clericum, sacrilegium committit: ergo nam responderetur, sententiam Guttierrez, & aliorum, post Constitutionem Gregor. non esse sustinendam, quia in Bulla crimen sacrilegij non reperitur exceptum, ergo debet gaudere: & ita docet Ambrosin. *de immunit. cap. 4. num. 6.* reprobans Decian. *tom. 1. lib. 6. c. 28. num. 7.* & Duar. *in Bull. Cen. lib. 2. canon. 15. q. 16. n. 27.*

Super hoc in §. not. preterita.

3. Ex quibus patet responsio ad argumenta Riccij superius posita. Ad primum, nego, excommunicatum non gaudere immunitate Ecclesiarum: quia talis casus non est exceptus in Bulla. Secundo, hoc privilegium non est datum favore personarum, sed propter reuerentiam sacrorum locorum. Tertio, excommunicatio non habet alios effectus, nisi quos iura declarauerunt: sed nullum ius statuit, ut excommunicatus immunitate non gaudeat: ergo. Et ita contra Felinum *in cap. 2. except. num. 5.* docent omnes Doctores, tam ante Bullam, quam post Bullam Gregor. X I V. Ita Ioann. de la Cruz *in Direct. conscient. part. 1. praecept. 8. quest. 3. art. 2. dub. 1. conclus. 2.* Suarez *de Relig. tom. 1. tract. 2. lib. 3. cap. 10. num. 3.* Fagundez *de Praecept. Eccles. tract. 2. lib. 4. cap. 4. num. 50.* Altherius *de censur. lib. 2. cap. 6. col. 3. vers. Hoc idem sentendum est.* Nauar. *cap. 25. num. 20.* Syluest. *verb. immunitas, 3. quest. 3.* Angelus *eodem verb. num. 11.* Rosella *etiam verb. immunit. 2. num. 7.* Aruilla *eod. verb. num. 7.* Ad secundum argumentum responderetur ex dictis, quod in Constitutione Greg. non excipiuntur ab immunitate omnes delinquentes in crimine laesae maiestatis, sed tantum excipitur crimen laesae maiestatis in personam Principis commissum. Ad tertium responderetur, ex dicta Bulla Greg. omnes delinquentes in Ecclesia gaudere immunitate, praeter ibi committentes homicidia, & membrorum mutilationem, ut docet Riccius *p. 5. collect. 1. 792.* & communiter. Vnde patet, occidentem Clericum gaudere omnino Ecclesiae immunitate: quod est valde notandum: quia casus potest de facili in praxi contingere. Neque circa praesentem quaestionem admittenda est doctrina Petri Gambacurta, contra quem, & merito, insurgit Giurb. *conf. 70. n. 9.*

Sup. hoc supra in Ref. 27. §. Quero tertio. & ad lin. 3. §. 1. huius Ref.

RESOL. LXXVII.

An occidens Clericum gaudeat Immunitate?
Et an qui commisit sacrilegium, vel sit excommunicatus gaudeat Ecclesia Immunitate? Ex part. 1. tract. 1. Resol. 34.

§. 1. Negatiue respondet Villal. *in Polit. cap. 3. num. 212.* Riccius *in Praxi. part. 2. resol. 509.* per totum. Primum, quia occidens est excommunicatus: ergo non gaudet immunitate. Secundo, quia haec immunitas non conceditur committentibus crimen laesae maiestatis: sed offendens Clericum, committit crimen laesae maiestatis diuinae: ergo. Tertio, delinquentes in Ecclesia non fruuntur hac immunitate. Hanc sententiam docet etiam Bobadilla *tom. 1. lib. 2. cap. 14. num. 47.* qui citat Vasquium, Reningium, & Suarez de Paz. *in Praxi. tom. 1. cap. 3. §. 3. num. 169.* & tanquam probabilem illam admittit Ioan. Sancius *in suis practiciis disputationibus, disp. 44. n. 52.*

2. Sed post Constitutionem Gregorianam contrarium tenendum est. Et ita docet Peregrin. *de immunit. Eccles. cap. 12. num. 33.* Ceual. *tract. de cognit. per viam violent. p. 2. q. 101.* Cum Farinac. *de immunit. cap. 7. num. 114.* retractante se de contraria sententia, quam docuerat antea *in tract. de carcer. q. 29. num. 19.* & Mario Italia *de immunit. lib. 1. cap. 2. §. unico, num. 6.* & cap. 6. §. 3. num. 79. Et ratio est: quia inter homicidia excepta non ponuntur, nisi homicidia proditoria, aut per assassinium peracta: ergo verba Bullae, ut saepe dictum est, non sunt extendenda ad alia homicidia. Nec obstat, quod Clericus representat Ec-

RESOL. LXXVIII.

An occidens, vel percutiens Clericum, aut Religiosum, & commisit sacrilegij crimen, gaudeat Immunitate Ecclesiarum? Ex part. 4. tract. 1. Resol. 88.

§. 1. Nouissime negatiuam sententiam docet Ludouicus Correa *de relect. de Immunit. Eccles. part. 3. num. 37.* quia, ait ille, crimen hoc grauissimum videtur, & Reipublicae admodum perniciosum, ac similem, quia *in cap. inter alia, de immunit. Eccles.* excipiuntur. Ergo etiam immunitas tale crimen facientibus denegabitur. Deinde, quia qui occidit vel percussit Clericum, commisit sacrilegium ex specie illius commissi in Ecclesia, utpote personam sacram offendens, sed committens huiusmodi sacrilegium immunitate non gaudet: ergo, &c. Ita ille: ante illum Boerius *decisi. 109. n. 3.*

Sup. hoc in Ref. praeterita, & in aliis eius primae not.

2. Sed ego contrariam sententiam satis firmiter in part. 1. tract. 1. §. resol. 34. quia neque per sacros Canones, neque per Constit. Gregorij excipitur hoc delictum; ergo gaudere debet immunitate: vnde, me citato,

* Quae hic est Ref. antecedens, &c.

Quae hic est Ref. antecedens, & in aliis eius primae not.

Supra hoc supra in Ref. 27.

Supra hoc supra in Ref. 27. §. 1. huius Ref.

Supra hoc supra in Ref. 27. §. 1. huius Ref.

citato, nouissimè tenet etiam hanc opinionem Antonius de Marinis *quotid. resolut. cap. 170. num. 14.* & de hoc non est dubitandum, stando in terminis Constat. Gregor. XIV. vide me ipsum *suprà*, ubi respondeo ad omnia argumenta contraria.

RESOL. LXXIX.

An si quis occidat aliquem Appensate, & animo premeditato sit priuandus Immunitate?

Et quid dicendum, stando in terminis iuris communis?
Ex part. 6. tract. 1. Ref. 13.

Sup. hoc inf. in Resol. 98. cursum prope t. item, sed ad dicto Per. g. no.

§. 1. **A**ffirmatiuam sententiam docet Sarpus *e. 5. fol. 48.* ubi sic ait: Non ad eò communis est omnium opinio, homicidas quoscumque, qui cogitad facinus perpetraverint sine insidiis, sed consultò; immunitate Ecclesiarum uti non posse. Est tamen multorum Doctorum sententia: quomobrem ob eorum & numerum & conditionem amplecti eam possumus absque vilo erroris timore. Ita ille.

2. Sed hoc non est verum stante Constitutione Gregoriana, in qua septem tantum casus excipiuntur, quibus tantummodo delinquentes ad Ecclesiam confugientes immunitate priuantur, inter quos non annumeratur homicidium consultò & deliberatè perpetratum; sed homicidium proditorium; sed qui occidit de industria, & animo pensato, non occidit proditorie. Ergo, &c. Et idè Caballus *tract. de homicidio, num. 388.* asserit frustra de hac re disputandum; eum exire Bolla Pontificia Gregorij ita disponentis. Et Tufchus *tom. 3. littera E, conclus. 11. num. 9.* asserit, quòd iste casus, & multi alij similes erant controuersi inter Doctores iuris Canonici & Ciuilib; & quia istud ius dubium declaratum fuit per Gregorium XIV. in dicta constitutione, omnino seruari debet; & illud vbique attendi debet, & amplius non est locus opinionibus Doctorum adherere. Vide hanc opinionem late comprobantem Chartarium in *decisionibus crimin. decis. 95. per tot.* Unde prorsus refellendus est noster Naldus in *summa verb. Ecclesia, num. 5.* asserens homicidam ex proposito non gaudere immunitate.

3. Sed difficultas est. Quid dicendum stando in terminis iuris communis. Sarpus, ut visum est, & aliqui docent animo deliberato, & appensate occidentem non gaudere Ecclesie immunitate. Et ita tenet Ludouicus Correa in *sua docta relectione de immun. Ecclesiast. part. 2. n. 19.* Sanchez in *opus. tom. 2. lib. 6. cap. 1. dub. 8. num. 27.* Peguera *decis. crimin. 54. num. 10.* Ioseph Ludouicus *decis. Lucen. 16. num. 3.* Franciscus Marcus *decis. 268. num. 2.* Vulpellus *tract. de immun. Ecclesiast. part. 1. num. 27. & sequent.* Gutierrez in *practio. quæst. lib. 1. quæst. 2. num. 17.* Fachinus in *contro. vers. lib. 9. cap. 83. per totum.* Germonius *de sacrament. immunitat. lib. 3. cap. 16. num. 59.* Marta *de iurisdict. part. 2. cap. 55. num. 4. & sequent.* & Barbola *de iur. Ecclesiast. lib. 2. cap. 3. num. 99.* cum aliis penes ipsos. Et ratio est, quia in *cap. 1. de homicidio*, dicitur euellendum esse ab altari, & immunitate priuandum, qui per industriam occiderit & per insidias: Ergo occidentem per industriam, uti non occiderit per insidias, non gaudebit immunitate quia copulatiua in qualibet illius parte debet verificari & quidem superflue apponeretur in dicto textu verbum illud, per industriam: nam sufficiebat dicere per insidias, et nim qui occidit, per insidias, dicendus est occidere per industriam.

4. Verùm his non obstantibus aliqui putant etiam

in terminis iuris ante Constitutionem Gregorianam occidentem animo deliberato non fuisse immunitate priuandum, nisi proditorie occidisset. Ita tenet Suar. *de Relig. tom. 1. lib. 3. cap. 11. num. 13.* Boëtius *decis. 109. num. 19.* & alij, quos citat Farinacius *conf. 76. num. 17.* quibus adde nouissimè Layman *lib. 4. tract. 9. cap. 3. num. 8.* & Castrum Palaum *tom. 2. tract. 11. disp. vnic. punct. 9. num. 29.* Quia, ait ille, in penis non est facienda extensio: neque immunitas Ecclesiastica minuenda: tum quia constitutio Gregoriana, quæ, ut diximus *suprà* ex Cardinale Tufcho, decidere intendebat apposuit verbum, proditorie, ut sic insinuaret in illis verbis textus *per industriam & insidias*, idem esse significatum; vnus enim terminus alterius est declaratio: neque ibi est propositio copulatiua, sed simplex; facit enim hunc sensum: Qui per industriam insidiosam occiderit proximum, ab altari euellatur: quod manifestè constat, nam locus ille Exodi ex quo textus desumptus est, concedit locum refugij ei, qui proximo insidiatus non fuerit. Neque inde fit superfluum verbum illud, per industriam, quia apponitur ad maiorem subsequens declarationem; tum quia idem inferri possit esse superfluum verbum per insidias, si omne homicidium per industriam ab immunitate exclusum; quia inde exclusum erat homicidium per insidias, quod esse non potest, nisi per industriam. Et idè supremum Concilium Castellæ, quod Emporium doctorum hominum semper esse solet, hanc sententiam in facti contingentia determinasse testatur ex Paz Villalobos in *summa tom. 2. tract. 39. difficult. 7. num. 12.* ubi, [ad essa opinionè; que vale la inmunidad al traycion; y dice Paz, que lo vio practicar en vna sententia que die el Consejo en tiempo del Rey Don Felipe segundo en fauore de un noble, que matò à otro en vn desafio, y le acogio à la Yglesia, y le sacaron, y mando el Consejo boluerle a ella.]

5. Vnde ex his omnibus statuendum est contra Sarpum, non solum qui occidit, aliquem consultò, & cogitad gaudere immunitate Ecclesiarum, stante constitutione Gregorij XIV. Sed etiam secundum aliquos stante iure communi antiquo.

6. Ad statuta verò, quæ Sarpus adducit aliquorum Regnorum, respondeo nihil, valere; Principes enim Laici nullam habent potestatem determinandi aliquid citra immunitatem Ecclesiarum; sed hoc spectat ad summum Pontificem. Vnde refellendus venit Gambacorta *lib. 3. cap. 13. num. 11.* ubi defendit *cap. 71.* ius Regni Siciliae sub Rege Alfonso, in quo datur facultas Officialibus Laicis, ut extrahant reum ab Ecclesia, qui homicidium ex proposito commisit. Nec valet dicere cum ipso dictum Decretum fuisse factum in Parlamento, ubi adsunt Prælati totius Regni, nam Episcopi non possunt, neque augeant, neque restingant immunitatem Ecclesiarum cum hoc ad summum tantummodo Pontificem spectet.

RESOL. LXXX.

An qui occidit inanimatum ex premeditata animi deliberatione, Apostadamentè, vulgo dicitur, atque ex industria, non autem proditorie, seu per insidias, gaudeat Immunitate? Ex part. 1. tract. 1. Resolut. 33.

§. 1. **D**ixi, non proditorie, neque per insidias, quia de hoc *suprà* diximus. Igitur ad casum propositum respondendo, dico, negatiuam sententiam docere

*Sup. in Resolutionibus, quæ hic sunt infra Resol. 81. & 89.